

1 Profil absolventa

1.1 Identifikační údaje

Název ŠVP:	Sociální činnost Most
Kód a název oboru vzdělání:	75-41-M/01, Sociální činnost
Délka a forma vzdělávání:	4 roky, denní
Stupeň poskytovaného vzdělání:	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Platnost ŠVP:	od 1. 9. 2021 počínaje 1. ročníkem

1.2 Uplatnění absolventa v praxi

Absolvent se uplatní jako pracovník sociálních služeb v různých ambulantních nebo pobytových zařízeních a v terénních službách, při poskytování sociální pomoci dětem i dospělým. Má vědomosti a dovednosti potřebné pro zajišťování přímé péče a osobní asistence klientům, pro podporu jejich soběstačnosti a sociální aktivizaci. Má také vědomosti a dovednosti uplatnitelné v managementu sociálních služeb.

Absolvent získal odbornou způsobilost pro vázanou živnost Péče o dítě do tří let věku v denním režimu podle přílohy č. 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

V souladu s přílohou č. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, absolvent oboru vzdělání Sociální činnost nemusí naplnit požadavek absolvování kvalifikačního kurzu.

1.3 Očekávané výsledky ve vzdělávání

Vzdělávání v oboru sociální činnost směřuje v souladu s cíli středního odborného vzdělávání k tomu, aby si absolventi vytvořili následující klíčové a odborné kompetence.

Absolvent vzdělávacího programu získává tyto kompetence:

1) ODBORNÉ KOMPETENCE

a) Absolvent dbá na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., aby absolvent:

- chápal bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své, spolupracovníků a klientů (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. návštěvníků) i jako součást řízení kvality a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu kvality podle příslušných norem,
- znal a dodržoval základní právní předpisy týkající se hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární prevence a krizového řízení na pracovišti,
- osvojil si zásady a návyky bezpečné a zdravé neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.), rozpoznal možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byl schopen zajistit odstranění závad a možných rizik,

- znal systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, uměl uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce),
- byl vybaven vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázal první pomoc sám poskytnout.

b) Absolvent usiluje o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo a sociálních služeb, tzn., aby absolvent:

- chápal kvalitu poskytovaných služeb jako kvalitu života klientů a jako významný nástroj dobrého jména pracoviště a organizace (sociálního zařízení),
- dbal na zabezpečování parametrů (standardů) kvality poskytovaných služeb, zohledňoval požadavky a potřeby klienta.

c) Absolvent jedná ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn., aby absolvent:

- znal význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení,
- zvažoval při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady,
- efektivně hospodařil s finančními prostředky,
- nakládal s pracovními prostředky a pomůckami, potravinami, energiemi, odpady, vodou a jinými materiály nebo látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

d) Absolvent se podílí na zajišťování sociálních služeb, tzn., aby absolvent:

- měl přehled o systému sociálních služeb a znal podmínky jejich poskytování,
- spolupracoval při řízení rezidentských i komunitních sociálních služeb, při přípravě plánů činností nebo projektů; uplatňoval své ekonomické znalosti a dovednosti,
- prakticky se orientoval v příčinách a formách sociálního vyloučení, měl přehled o nástrojích, kterými lze tuto problematiku řešit, a o povoláních a institucích, které se na řešení podílejí nebo se mohou podílet,
- znal příčiny a rizikové faktory vzniku různých typů nepříznivých sociálních situací, zejména bezdomovectví, zadluženosti a sociální chudoby, nezaměstnanosti, závislosti, násilí, možnosti jejich řešení a prevence,
- prakticky se orientoval v sociálně-právní ochraně dítěte a formách preventivně výchovné péče o děti,
- ovládal administrativní postupy související s poskytováním sociálních služeb, vedl příslušnou dokumentaci a uměl pracovat s právními i jinými zdroji odborných informací,
- dodržoval při poskytování sociálních služeb příslušné předpisy, pracovní postupy a standardy dbal na dodržování práv a zájmů klientů,
- byl připraven pracovat samostatně i v týmu, komunikovat s nadřízenými a dalšími spolupracovníky,
- znal požadavky na pracovníky v sociálních službách, jejich práva a povinnosti, možnosti kariérního růstu,
- uvědomoval si etický rozměr svého povolání a v každodenní praxi ho naplňoval,

- měl vytvořeny předpoklady pro sebereflexi a sebehodnocení a dovednosti potřebné pro vyrovnávání se s náročností povolání a stresem.

e) Absolvent poskytuje přímou pomoc klientům sociálních služeb, tzn., aby absolvent:

- poskytoval vhodnou formu pomoci, podpory nebo dohledu mobilním i imobilním klientům v rezidentském i domácím prostředí při zajišťování základních životních potřeb a zvládnání běžných úkonů nebo při udržování kontaktu se společenským prostředím,
- zajišťoval nebo pomáhal klientům při zajišťování chodu domácnosti včetně nákupů a běžných služeb,
- pomáhal rodinám v péči o dítě nebo dospělou osobu se zdravotním postižením;
- zajišťoval samostatně péči o dítě do tří let věku v denním režimu,
- používal vhodné pomůcky, přístroje a zařízení, správně je ošetřoval,
- sledoval pravidelně změny u klienta a naplňování jeho potřeb a konzultoval je s nadřízeným nebo s dalšími odborníky v sociálních službách,
- podílel se na zpracování individuálních plánů, vykonával administrativní činnosti související s poskytováním sociální péče a služeb, pracoval s informačním systémem pracoviště,
- uplatňoval zásady komunikace a jednání s osobami se zdravotním postižením, včetně osob, jejichž projevy chování a způsob komunikace kladou vyšší nároky na péči,
- respektoval při poskytování péče osobnost klienta a jeho práva, vhodně s ním komunikoval, jednal taktně, s péčí a přiměřenou empatií,
- přispíval k vytváření bezpečného a příjemného prostředí pro klienty, jednal v zájmu klienta,
- uplatňoval zásady spolupráce s dalšími pomáhajícími profesemi v zájmu klienta v multidisciplinárním týmu.

f) Absolvent provádí základní výchovnou nepedagogickou činnost podporující soběstačnost a sociální aktivizaci klientů a aktivní využívání volného času, tzn., aby absolvent:

- realizoval činnosti potřebné pro vytváření a udržování soběstačnosti klienta, jeho fyzické i psychické kondice, společenských a pracovních návyků,
- připravoval samostatně i v týmu plány nebo projekty výchovné práce pro různé skupiny klientů nebo jednotlivé osoby zaměřené na rozvíjení osobnosti, sociální aktivizaci a vyplňování volného času a podílel se na jejich realizaci a hodnocení,
- zohledňoval při přípravě a realizaci výchovně-vzdělávací činnosti individuální zvláštnosti a subjektivní potřeby klientů i objektivní podmínky, ve kterých bude činnost probíhat,
- rozvíjel ve skupině klientů pozitivní sociální vztahy,
- uplatňoval při práci s klienty (jednotlivcem nebo skupinou, dětmi nebo dospělými) vhodné nácvikové strategie a prostředky i základní metody a techniky sociální péče,
- využíval ve své práci odpovídajícím způsobem empatickou, asertivní a autentickou komunikaci a motivaci,

- sledoval a využíval nové poznatky a přístupy v této oblasti sociální činnosti i nové trendy pedagogiky volného času a vzdělávání dospělých.

2) KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

a) Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že by absolvent měl:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvláště studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov), pořizovat si poznámky,
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně svých zkušeností i zkušeností jiných lidí,
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

b) Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolvent byl schopen samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolvent by měl:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky,
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace,
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušenosti a vědomosti nabyté dříve,
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

c) Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolvent byl schopen vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolvent by měl:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat,
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně,
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje,
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata,

- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii,
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.),
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování,
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce,
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě),
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

d) Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolvent byl připraven stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolvent by měl:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích,
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek,
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku,
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí,
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností,
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly,
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaújatě zvažovat návrhy druhých,
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

e) Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolvent uznával hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržoval je, jednal v souladu s udržitelným rozvojem a podporoval hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolvent by měl:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu,

- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci,
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie,
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých,
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě,
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje,
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních,
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu,
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolvent byl schopen optimálně využívat své osobnostní a odborné předpoklady pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolvent by měl:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám,
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze,
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady,
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenské a zprostředkovatelské služby jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání,
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle,
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků,
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, se svými předpoklady a dalšími možnostmi.

g) Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolvent byl schopen funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, efektivně hospodařit s financemi, tzn., že absolvent by měl:

- správně používat a převádět běžné jednotky,
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru,

- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy,
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení,
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.),
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru,
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

h) Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolvent pracoval s osobním počítačem a jeho základním a aplikačním programovým vybavením, ale i s dalšími prostředky ICT a využíval adekvátní zdroje informací a efektivně pracoval s informacemi, tzn., absolvent by měl:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky informačních a komunikačních technologií,
- pracovat s běžným základním a aplikačním programovým vybavením,
- učit se používat nové aplikace,
- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a offline komunikace,
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet,
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií,
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

1.4 Realizace kompetencí v jednotlivých předmětech a průřezová témata

Kompetence uvedené v profilu absolventa jsou naplňovány v průběhu celého vzdělávání garantovaného Školním vzdělávacím programem – Sociální činnost Most. Metody a formy realizace kompetencí jsou uvedeny v učebních osnovách jednotlivých předmětů.

Školní vzdělávací program klade důraz na jejich komplexní rozvoj v průběhu vzdělávání žáků. Kompetence jsou naplňovány obsahem učiva konkrétních předmětů, v projektových dnech školy a mimoškolních aktivitách organizovaných školou. Ve svém souhrnu směřují ke komplexní přípravě budoucího absolventa oboru na jeho profesi i občanské zapojení do společnosti.

V rámci vzdělávání jsou ve vzdělávacím procesu uplatňována také průřezová témata. Ta jsou chápána jako společensky důležité oblasti vzdělávání, které pro svůj význam prostupují celým vzděláváním realizovaným školním vzdělávacím programem. Dotýkají se všech oblastí výuky i mimotřídních a mimoškolních činností.

V rámci výuky jsou ve všech ročnících vzdělávání naplňována tato průřezová témata:

- Občan v demokratické společnosti
- Člověk a životní prostředí
- Člověk a svět práce
- Informační a komunikační technologie

Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie. Nejde však pouze o postoje, hodnoty a jejich preference, ale také o budování občanské gramotnosti žáků, tj. osvojení si faktické, věcné a normativní stránky jednání odpovědného aktivního občana.

Výchova k demokratickému občanství se netýká jen společenskovední oblasti vzdělávání, v níž se nejvíce realizuje, ale prostupuje celým vzděláváním a nezbytnou podmínkou její realizace je také demokratické klima školy, otevřené k rodičům a k širší občanské komunitě v místě školy.

Průřezové téma Člověk a životní prostředí se podílí na zvyšování gramotnosti pro udržitelnost rozvoje a přispívá k realizaci jednoho z pěti základních směrů rozvoje lidských zdrojů pro pochopení principu udržitelnosti, podněcuje aktivní integrovaný přístup k realitě a ovlivňuje etické vztahy k prostředí. V souvislosti s jejich odborným vzděláváním poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a využívání moderní techniky a technologie v zájmu udržitelnosti rozvoje.

Průřezové téma Člověk a svět práce vybavuje žáka praktickými dovednostmi a informacemi pro jeho budoucí pracovní život tak, aby byl schopen efektivně reagovat na dynamický rozvoj trhu práce a měnící se požadavky na pracovníky. Prostřednictvím kariérového vzdělávání si žák osvojí znalosti a především dovednosti pro řízení své kariéry a života (Career Management Skills), které využije pro cílené plánování a odpovědné rozhodování o svém osobním rozvoji, dalším vzdělávání a seberealizaci v profesních záměrech. Zároveň se naučí přijímat změny ve své profesní kariéře jako běžnou součást života.

Průřezové téma Informační a komunikační technologie je realizováno využíváním prostředků informačních a komunikačních technologií a má nejen průpravnou funkci pro odbornou složku vzdělání, ale také patří ke všeobecnému vzdělání moderního člověka. Žáci jsou připravováni k tomu, aby byli schopni pracovat s prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně je využívali jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání (tedy i při řešení pracovních úkolů v rámci profese, na kterou se připravují), stejně jako v činnostech, které jsou a budou běžnou součástí jejich osobního a občanského života.

Naplňování obsahu průřezových témat je uvedeno v učebních osnovách jednotlivých předmětů. Jejich aplikace v procesu vzdělávání mimo jiné podporuje rozvoj klíčových kompetencí.

1.5 Dosažené vzdělání

Vzdělávání je ukončeno maturitní zkouškou. Dokladem o dosažení středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce. Obsah a organizace maturitní zkoušky se řídí školským zákonem, vyhláškou a příslušnými prováděcími předpisy.

Stupeň dosaženého vzdělání je střední vzdělání s maturitní zkouškou. Kvalifikační úroveň EQF 4.

Základní legislativní normou maturitní zkoušky je zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhláška č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou ve znění platných předpisů.

Obsah a forma maturitní zkoušky pro obor Sociální činnost na VOŠ, OA, SPgŠ a SZŠ Most jsou uvedeny v kapitole 3.8 Způsob ukončení vzdělávání.

Charakteristika vzd